

Vysokoškolská kvalifikační práce - bakaláři (diplomová práce)
posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta, vč. titulů: Tereza Demková

Název práce: Snímky Empatie

Slovní hodnocení:

Portrét ako umelecký žáner, komplexne rozvíja problematiku subjektu vo vlastnej konštitutívnej upätosti a jej ambivalentného pôsobenia. Na jednej strane sa subjekt predstavuje ako prítomnosť sama osebe - uzatvorenie sa v diele, stuhnutá bytosť, adorácia tváre a pohľadu, na druhej strane umiestňuje mimo seba (maliarskym gestom, ťahmi štetca, t. j. expresívnym rukopisom) – akúsi stratenú bytosť a jej výraz ukrytý do špecifického „ryhovania.“ alebo presnejšie, dramaticky rozvlhnutých línií. Pohľad na obraze je tou vecou, ktorá vystupuje zo seba. Predmetom vystúpenia zo seba alebo akejkoľvek otvorenosti nie je pohľad zameraný na niečo, ale jednoducho pohľad, ktorý sa stáva otvoreným. Nie pre samozrejmú svetu, ale prostredníctvom nej. Výraz tváre, ktorý až nepríjemne fyzicky nalieha, je potom dokonalým spektakulárnym prekročením uzatvorenosti diela. Tu už nie je reč o reprezentácii subjektu postaveného „pred svet“, ale je to predstavenie sveta, ktorý sa vynára vo vlastnom pohľade, vo vlastnej samozrejmosti. Problematika vzťahovania sa k sebe, bez ohľadu na vzťahovanie sa ako také, sa prezentuje a rozpúšťa v takom výraze iba dovtedy, kým sa namaluje, a takto vystupuje zo seba, prekračuje sa.

Tento obsah je nenúteným opisom ako na mňa práce Terezy Zemkovej pôsobia bez ohľadu na to, aký bol jej zámer.

Znepokojivá tenzia ktorú predstavujú tri portréty, tri roviny ega, negraduje, je prítomná skôr v názvoch jednotlivých obrazov a vo vnútornej exaltovanosti autorky. Umiestnenie obrazov v chodbe (prechodnom priestore) sice skutočne často znamená vynechanie niečoho podstatného v rýchlom slede udalostí (ako autorka sama konštatuje), alebo nejaký druh nepovšimnutia a prehliadania, ale v tomto prípade nie je možné až fyzickej drásavosti pokrivených tvárí uniknúť.

Dá sa povedať, že portréty sú skôr vyrovnané nevyrovnané. A to aj výrazom, aj vzhľadom maľby, ktorú charakterizuje permanentné zneisťovanie premaľovaním (viacmenej mechanickým blúdením štetca po obrysových linkách definujúcich jednotlivé detaily : oči ústa, nos, ucho, brada, čelo, a znova: oči, ústa, nos... atd) je zároveň u Terezy paradoxne aj potvrdzvaním, uisťovaním, že všetko je na svojom mieste. Skôr ako neohraničenosť maľby rámom sa mi skutočným problémom tejto maľby zdá byť mierka samotných „hláv“, na ktorú autorka vsadila (riskla to) a skutočnou témou samotná neistota človeka uväzneného vo vzťahu (nie vždy pozitívne empatickom) k svojmu okoliu. Možno by tento až príliš zúžený výber transujúcich („transakčných“) portrétov lepšie prepojila inštalácia v kruhu ako v takomto lineárnom usporiadaní, ktoré vedome ponúka naratív interpretácie bližšie k dejovosti a porovnávaní jednotlivých portrétov ako k prežívaniu ich autonómnosti, či jedinečnosti.

Otázky k rozpravě:

- Podľa čoho ste vybrali práve tieto tri verzie každého „Já“ vychádzajúceho z analýzy rodinných vzťahov?

V dokumentácii k práci uvádzate niekoľko veľmi rôznorodých autorov, ktorí Vás ovplyvňujú, s niektorými sympatizujete, aj keď predstavujú skôr stresujúce faktory vo vzťahu k Vašej tvorbe – analytickosť a systematickosť a sú akýmsi protipólom k hĺbavosti a uisťovacej taktike, ktorá poskytuje v konečnom dôsledku možno viac bezpečia, či psychického komfortu.

- Kedy sa u Vás viac presadzuje snaha nájsť východisko z vypätej (tvorivej?) situácie - pri hľadaní formy alebo obsahu? Viete uviesť nejaký príklad ?

Závěrečné hodnocení: Bakalárska práca tematizuje stále aktuálnu problematiku „pohľadu“ nielen v odbore (malba), ale aj vo vnímaní spoločenskej zodpovednosti za správanie iných a v aplikácii terapeutických metód do procesu tvorby. Napriek istým výhradám k formálnemu riešeniu, odporúčam bakalársku prácu k obhajobe.

Návrh klasifikace: uspokojivě D

Posudek vypracoval(a): Doc. Mgr. art. Klaudia Kosziba, ArtD

Datum: 31. 5. 2017